

DEBRECENI ÍTÉLŐTÁBLA

Gf. III. 30.355/2009/10. szám

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

A Debreceni Ítéltábla a Dr. Bányai István Ügyvédi Iroda (4400 Nyíregyháza, Szent István út I/2. szám, ügyintéző: Dr. Bányai István ügyvéd) által képviselt felperes neve (felperes címe) felperesnek-, a Dr. Dobrossy és Alexa Ügyvédi Iroda (4025 Debrecen, Simonffy út 57. szám, ügyintéző: Dr. Dobrossy István ügyvéd) által képviselt alperes neve (alperes címe) alperes ellen vételár megfizetése iránt indított perében, a Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Bíróság 2009. április 1. napján kelt, 8. G. 20.042/2008/27. számú ítélete ellen a felperes részéről 30. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés alapján lefolytatott másodfokú eljárásban meghozta a következő

Ítéletet:

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett rendelkezését nem érinti, fellebbezett részét pedig részben megváltoztatja, mellőzi az alperes kötelezését a 23 185 (Huszonháromezer-egyszáznyolcvanöt) USD után 2004. október 8. napjától járó késedelmi kamat megfizetésére, és kötelezi az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 20 000 (Húszezer) USD késedelmi pótlékot.

Kötelezi az alperest, hogy a felperes által helyesen kiállított 028, 029, 134, 136-142 és a 017-019 sorszámú számlák átvételét követő 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 33 003 (Harmincháromezer-három) EUR-t és 9360 (Kilencezer-háromszázhatvan) USD-t.

Az alperes viszontkeresetét elutasítja.

Kötelezi az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 3 066 448 (Hárommillió-hatvanhatezer-négyszáznegyvennyolc) Ft elsőfokú perköltséget. Egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 1 150 000 (Egymillió-egyszázötvenezer) Ft másodfokú perköltséget.

Ez ellen az ítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

Indokolás:

A felperes, mint szállító 2003. március 27-én nehéz kalcinált szóda, könnyű kalcinált szóda és szódebikarbóna szállítására szállítási szerződést kötött az alperessel, mint megrendelővel. A 102-H/2003. 03.27. megjelölésű szerződésben a nehéz kalcinált szóda árát 121,50 EUR/MT, a könnyű kalcinált szóda árát 115 EUR/MT, a szódebikarbóna árát pedig 155 EUR/MT összegben határozták meg.

A szerződés szerint a megrendelő a vételárat a szállítmányozó aláírásával ellátott szállítólevél keltétől számított 10 napon belül tartozik megfizetni. Arra az esetre, ha a vevő a szállítástól számított 30 napon belül nem teljesít, a 31. naptól kezdődően napi 1 %-os késedelmi pótlékot kötöttek ki.

Rögzítették, hogy a szerződés keretszerződés „megrendelést telefonon is elfogadnak, és így bármilyen, a vevőnek szállított szállítólevél szerinti áru a vevő által elfogadottnak tekintendő (akkor is, ha nincs iratmegrendelés) abban a pillanatban, amikor a vevő lerakodta a szállító járműről. Az árban csak írásban egyezkedhetnek, ahányszor szükséges, mindegyik termékre mindkét fél beleegyezésével."

Megegyeztek abban is, hogy a szerződés addig érvényes, ameddig valamelyik fél azt írásban fel nem mondja.

Az alperes a 2004. augusztus 8. és 2004. október 10. napja között a felperes által szállított árukat átvette, az ellenértéket azonban csak részben fizette meg. A fenti időszakban átvett árut különböző számlák kísérték, a számlákban az alapszerződésben foglaltaktól eltérő egységárak szerepeltettek.

A számlák az alábbi cégek neveit tartalmazták:

1. A számlán szereplő cég neve és címe:

felperes neve és címe

A számla sorszáma: 020-026-ig, a számla összege összesen: 22.525 USD

2. A számlán szereplő cég neve és címe:

...

A számla sorszáma: 028-029, a számla összege összesen: 5.513 EUR

3. A számlán szereplő cég neve és címe:

...

A számla sorszáma: 134, a számla összege összesen: 3.082 EUR

4. A számlán szereplő cég neve és címe:

...

A számla sorszáma: 136-142, 017-019, a számla összege összesen: 24.408 EUR, valamint 9.360 USD.

A peres felek 2004. júliusában a korábbi megállapodástól független új szóbeli megállapodást kötöttek, amellyel a felperes vállalta, hogy leszállít az alperesnek 2000 tonna szódat, és 900 tonna szódebikarbónát. A nátrium karbonátot (szódát) 130

USD/tonna = 102 EUR/tonna, a szódobikarbónát pedig 144 EUR/tonna áron, 2004. júliusától 2004. december 31.-éig terjedő időszakban vállalta szállítani.

A S. K. Kft. 2004. július 18-án megrendelt az alperestől 2004. augusztus 1-jétől december 31.-éig tartó időszakra 450 tonna nátrium karbonátot (szódát), 150 tonna nátrium karbonátot, és 300 tonna vákuumsót, megrendelését az alperes 2004. július 19-én visszaigazolta.

A szolnoki székhelyű H.C. Kft. 2004. július 20-án megrendelt az alperestől 120000 kg nátrium karbonátot 2004. augusztus 1-jétől 2004. december 31.-ei szállítási határidővel, amelyet az alperes 2004. július 20-án visszaigazolt.

Az A. Rt-vel kötött keretmegállapodás szerint az alperes 2004. augusztus 1-jétől december 31-e között 200 tonna nátriumhidrogén karbonát (szódobikarbóna) szállítását vállalta.

Az E.V. Rt-vel kötött szerződés alapján az alperesnek minimum 400 tonna szódobikarbónát, és minimum 1400 tonna szódát kellett szállítania a megrendelő részére.

A felperes - az árakban történő megegyezés hiánya miatt - a vállalt mennyiségből 751 tonna szódát, és 361 tonna szódobikarbónát szállított, vagyis 1249 tonna szódával és 539 tonna szódobikarbónával kevesebbet. Ezért az alperesnek új beszállítóktól, magasabb áron kellett vásárolnia.

Az alperes az B.U. SA-tól 660 tonna szódát és 233,5 tonna szódobikarbónát, míg a S.I.L. cégtől 434 tonna szódát szerzett be. Az árkülönbözetből eredően az alperesnek 4 590 635 Ft kára származott.

A felperes a módosított keresetében kérte az alperes kötelezését a 2005. január 27-én fennálló, 32.542,5 USD és 33.003 EUR összegű vételár tartozása, valamint 32.542,5 USD és 33.003 EUR kötbér megfizetésére és a perköltség viselésére a 2003. március 7-én megkötött szállítási szerződés alapján.

Az elsőfokú eljárásban az alperes viszontkeresetet terjesztett elő a felperessel szemben 4 590 635 Ft kártérítés, és ennek kamatai megfizetése iránt.

Az elsőfokú bíróság a 8. G. 20.164/2005/29. számú ítéletével kötelezte az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 65.085 USD-t és 66.006 EUR-t, valamint 2 466 448 Ft perköltséget, továbbá felhívásra az Államnak 28 000 Ft előlegezett költséget.

A 8. G. 20.164/2005/49-I. számú végzésével pedig az alperes viszontkeresetét elutasította. Az alperes fellebbezései alapján lefolytatott másodfokú eljárásban a Debreceni Ítéltábla az elsőfokú bíróság mindkét határozatát hatályon kívül helyezte a Gf. III. 30.292/2007/6. számú végzésével, és az elsőfokú bíróságot a per újabb tárgyalására, és újabb határozat hozatalára utasította.

Az elsőfokú bíróság az ítéltábla hatályon kívül helyező végzésében a megismételt eljárásra vonatkozó iránymutatásának megfelelően továbbfejlesztette a bizonyítási eljárást.

A megismételt eljárásban a felperes a többször módosított kereseti kérelmében azt kérte, hogy a bíróság kötelezze az alperest 32.542,5 USD és 33.003 EUR, továbbá 30.529 USD és 27.518,29 EUR megfizetésére, valamint a perköltség viselésére.

Kérte az alperes viszontkeresetének az elutasítását.

Kereseti tényállítása szerint az alperes az általa megrendelt, a szerződésben szereplő termékeket megkapta a felperestől, azokat átvette és továbbértékesítette, de a vételárát nem fizette meg. Az alperes a perben nem bizonyította, hogy a perbeli időszakban kitől vásárolta a Magyarországra beérkezett árukat, azaz állt-e a felperesen kívüli más társasággal is kapcsolatban.

Előadta, hogy mivel a Marshall Szigeteki jogszabályok szerint nem kötelező aláírási címpéldány készítése, ezért a felperesnek nem áll rendelkezésére aláírási címpéldány. Ennek ellenére állította, hogy az általa becsatolt nyilatkozatok bizonyítják azt, miszerint az SC. M. és az SC. U. cégek a felperesen keresztül szállították az alperes részére a felperes által kifizetett termékeket.

Vitatta, hogy 2004. júliusában a peres felek között egy újabb, a korábbi megállapodástól független szóbeli megállapodás jött volna létre, mert a felek mindig írásban állapodtak meg.

Az alperes viszontkeresetét bizonyítottság hiánya miatt kérte elutasítani.

Arra is hivatkozott, hogy sem az U., sem a M. cégek nem érvényesítettek követelést az alperessel szemben.

Fenntartotta azt az állítását, hogy a P. nevű társaság nem létezik, és a felperesi neve cég nyitott számlát egy román banknál, amelynek a címe

A felperes az alperes terhére rőtt, hogy nem tette lehetővé a felperes számára a kifogásolt számlák helyesbítését. Állította, hogy a felperes nem áll kapcsolatban a magyar vámhatóságokkal.

Az alperes 23.185 USD számlatartozást és ennek 2004. október 8-tól a kifizetés napjáig számított kamatait elismerte, ezt meghaladóan kérte a felperes keresetének az elutasítását, és a viszontkeresetében, valamint a perköltségben történő marasztalását.

Véleménye szerint a 2003. június 1. napján kelt szerződésen, valamint az ez alapján kibocsátott 136 db számla mindegyikén szereplő kézjegyek egyezősége laikus szemmel is kétséget kizáró módon megállapítható. A 2003. március 23. napján kelt szerződés pedig 2003. május 22. napjával megszűnt.

Utalt arra, hogy a P.I. nevű cég által kiállított számlákon lévő bélyegző egyik esetben sem tartalmazza a Marshall Island 2001. szöveget.

Mivel a 2003. március 23. napján megkötött 102. számú szerződés a perbeli szállítások idején már nem volt hatályban, ezért az alperes késedelmi pótlék fizetésére sem kötelezhető. A szerződés szerint az árakat csak a két fél beleegyezésével lehetett módosítani, az árak módosítására azonban mindkét fél részéről beleegyezés nem történt, a felperes 136 db számlájában meghatározott egységárak pedig a 2003. június 1-jén kelt, és 2003. december 31-éig szóló szerződés rendelkezéseinek felelnek meg.

Az alperes a viszontkeresetében szerződésszegésből származó kártérítés jogcímén kérte a felperes kötelezését 4 590 635 Ft tőke és annak középátlagos időponttól, 2005. január 1. napjától a kifizetés napjáig számított késedelmi kamatai, valamint perköltsége megfizetésére.

Vizontkeresete alapjaként a felek között 2004. júliusától 2004. december 31.-éig terjedő időtartamra szólóan létrejött újabb, minden korábbi megállapodástól független szóbeli megállapodást jelölte meg.

Az alperes ezen szerződésre alapozva az E.V. Rt-vel, a S. Kft-vel, a H.C. Kft-vel, és az A. Rt-vel szerződött a felperessel kötött megállapodás tárgyát képező termékek továbbértékesítésére.

Az alperes előadása szerint a felperes 2004. novemberében jelezte, hogy a 2004. júliusi megállapodás szerinti egységárakat növelni szeretné, amelyhez az alperes nem járult hozzá, emiatt tagadta meg a felperes jogellenesen a termékek további szállítását.

Az alperesnek ezért újabb szerződéseket kellett kötni újabb szállítókkal (az B.U. SA-val és a S.I.L. cégekkel). Ezek a cégek azonban a felperessel kötött megállapodástól magasabb áron szállítottak, ezért az alperesnek 4 590 635 Ft kára keletkezett.

Előadta, hogy az SC M. és az SC U. ...-i társaságokkal az alperes korábban is kapcsolatban állt, ezért a vitatott árukat tényleg nem a felperes szállította az alperes részére.

Hangsúlyozta, hogy a felperes nem tarthat igényt a késedelmi pótlék összegére sem.

Szükségtelennek tartotta a perben szakértői bizonyítás elrendelését, mivel a rendelkezésre álló adatok alapján kétséget kizáróan megállapítható, hogy az alperes részéről vitatott, a felperesi társaságtól eltérő székhelyű cég által kiállított számlák számviteli szempontból nem alkalmasak arra, hogy a felperes kereseti követelését megalapozzák.

Az elsőfokú bíróság a megismételt eljárásban a felperes keresetét részben alaposnak, az alperes viszontkeresetét pedig alaposnak találta, és ítéletével kötelezte az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 23.185 USD-t és ennek 2004. október 8.-ától a kifizetés napjáig minden naptári félév teljes idejére, az Amerikai Egyesült Államok Központi Nemzeti Bankja által meghatározott, az érintett naptári félévet megelőző utolsó napon érvényes referencia kamatlábbal megegyező mértékű kamatát. Ezt meghaladóan a felperes keresetét elutasította.

Kötelezte a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 4 590 635 Ft-ot, és ennek 2005. január 1. napjától a kifizetésig minden naptári félév teljes idejére az érintett naptári félévet megelőző utolsó napon érvényes jegybanki alapkamat 7 %-kal megemelt mértékű kamatát.

Kötelezte a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 1 640 596 Ft + 45 906 Ft ÁFA perköltséget.

Megállapította, hogy 28 000 Ft Állam által előlegezett költséget az Állam viseli.

Ítélete indokolásában az elsőfokú bíróság kifejtette, hogy a felek gazdasági kapcsolatát szabályozó írásbeli, és szóbeli szerződések létrejöttét, fennállását, megszűnését - a kereseti kérelemmel összefüggésben -vizsgálnia kellett annak az eldöntéséhez, hogy az alperes által ki nem fizetett számlák összege után van-e késedelmi pótlékfizetési kötelezettsége az alperesnek, tekintve, hogy a késedelmi pótlékfizetési kötelezettséget a felek 102. számú szerződése tartalmazta.

A peres felek a megismételt eljárásban a bíróság felhívására sem jelentettek be újabb bizonyítékokat, és újabb írásszakértői vizsgálat lefolytatását nem kérték.

Az elsőfokú bíróság a rendelkezésre álló adatok alapján azt állapította meg, hogy a 2004. augusztus 8. és 2004. október 10-e közötti szállítások egy minden korábbi szerződéstől független, új szóbeli megállapodás alapján bonyolódtak le, 2004-ben a szerződő felek nem tartották magukat a 102. számú szerződésben foglalt megállapodáshoz. Ezt támasztja alá H.G.A., a felperes ügyvezetőjének a tanúvallomása (17. sorszámú jegyzőkönyv, 10. oldal). Ezért az elsőfokú bíróság nem találta megalapozottnak a felperesnek a 102. számú szerződés szerinti késedelmi pótlékkövetelését.

Az indokolás szerint a felperest terhelte a perben annak a bizonyítása, hogy az alperes által átvett áruk vételárának a jogosultja valóban a felperes.

A perben a felperes által becsatolt, a ...-i székhelyű Igazságügyi és Állampolgári Szabadságjogok Minisztériuma Országos Kereskedelmi Nyilvántartási Hivatal által kiadott információ alapján az elsőfokú bíróság nem találta bizonyítottnak azt, hogy a felperestől

eltérő székhellyel kiállított számlákra írt összegek jogosultja - a számla tartalmával ellentétben - a felperes.

A P.I. Ltd. ... cég által kiállított számlák mind tartalmukban, mind a bélyegzőlenyomatot tekintve eltérnek a felperes által helyesen kiállított, az alperes részéről nem vitatott számlák tartalmától, ezért nem bizonyítják kétséget kizáróan azt, hogy a számlákon szereplő összeg a felperest illeti.

A felperesi keresetben megjelölt számláknak, a számviteli törvény követelményeinek alapulvételével, tartami és formai szempontból történő megvizsgálását az ítélőtábla iránymutatása szerint könyvszakértő tudta volna elvégezni, azonban könyvszakértői vélemény beszerzését a felperes a bíróság felhívására sem kérte, ezért a bíróság mellőzte a számlák további vizsgálatát. Ugyanakkor úgy ítélte meg, hogy nem szükséges feltárni az alperesnek a perbeli időszakra vonatkozóan a teljes gazdasági kapcsolatrendszerét ahhoz, hogy megállapítható legyen az, hogy az alpereshez beérkezett áruk ellenértéke a felperest illeti-e meg.

Azt az ítélőtábla is megállapította a hatályon kívül helyező végzésében, hogy a felperes által hivatkozott nyilatkozatok az SC M. és az SC U. részéről nem alkalmasak a román cégek nevében kibocsátott számlákban foglalt követelések cáfolatára, a felperes pedig a perben nem csatolt be a román cégektől származó engedményezési nyilatkozatot.

Mindezek alapján a jogalap nélküli gazdagodás jogcímén előterjesztet felperesi keresetet sem találta alaposnak az elsőfokú bíróság.

A bíróság indokolása kitért arra is, hogy az alperes a helyesen kiállított számlák tekintetében a továbbiakban nem érvényesített 660 USD értékű mennyiségi hiányt, hajlandónak mutatkozott ezen összeg megfizetésére.

Az elsőfokú bíróság végül a Ptk. 379. § (1) bekezdése alapján kötelezte az alperest 23.185 USD és ennek kamatai megfizetésére, ezt meghaladóan pedig a felperes keresetét elutasította.

Az elsőfokú bíróság az alperes viszontkeresetét megalapozottnak találta P.A. alperesi ügyvezető, illetve H.G.A. tanúvallomása alapján.

Az alperesi ügyvezető elismerésére, az alperes által csatolt szerződések, számlák tartalmára, illetve a szállítások időpontjára tekintettel megállapította, hogy a felperes a 2004. júliusában kötött szerződés teljesítését jogos ok nélkül tagadta meg, ezzel a szerződés teljesítése a felperesnek felróható okból lehetetlenné vált. A felperes érdemben nem vitatta az alperes viszontkeresetének megalapozottsága bizonyítására becsatolt szerződések tartamát, és a viszontkereset összegét, ezért a bíróság a Ptk. 313. §-a, 312. § (2) bekezdése, és a 318. § (1) bekezdése alapján kötelezte a felperest 4 590 635 Ft, valamint annak a Ptk. 301. § (1) bekezdése, és a Ptk. 301/A. § (1)-(2) bekezdése szerinti kamatai megfizetésére.

A perköltség viseléséről a Pp. 81. § (1) bekezdése alapján rendelkezett annak figyelembevételével, hogy a felperes a kereseti kérelmét illetően 16 %-ban lett pernyertes, a viszontkereset illetően pedig pervesztes lett.

Az ítélet ellen a felperes fellebbezett, melyben tartalma szerint az elsőfokú bíróság ítéletének a megváltoztatását, és az alperesnek 5.513 EUR és 3.082 EUR, valamint 24.408 EUR és 9.360 USD, továbbá késedelmi pótlék címén 269.391 USD és 69.760,31 EUR megfizetésére kötelezését, és az alperes viszontkeresetének az elutasítását kérte.

Kérte a felperest az alperes javára a perköltség megfizetésére kötelező rendelkezés mellőzését is.

Fellebbezése indoklásában fenntartotta azt, az elsőfokú eljárásban kifejtett álláspontját, hogy a perbeli szállítások a peres felek között létrejött 102-H/2003. 03.27. számú szerződésben foglaltak szerint történtek, amely szerződést egyik fél sem mondta fel.

Sérelmezte, hogy az elsőfokú bíróság a döntése meghozatalakor nem vette figyelembe azt a felperesi hivatkozást, miszerint az alperes valótlanul állította a perben azt, hogy ha kifizette volna a leszállított áruk vételárát, akkor a vámhatóság és az APEH esetlegesen megbírságolta volna őt.

A felperes az utóbb érkezett, fellebbezést kiegészítő beadványában utalt arra, hogy a perben az alperes több, egymásnak ellentmondó nyilatkozatot tett arra vonatkozóan, miért tagadta meg a számlák kifizetését. Mivel a 102. számú szerződést igazoltan egyik fél sem mondta fel, ezért az mind a mai napig érvényben van, és a peres felek közötti kereskedelmi jogviszonyt is ennek alapján kell megítélni.

A felek egyetlen írásos szerződése, a 102. számú szerződés szerint szóban is lehetett adni megrendelést, de az árak módosítására kizárólag írásban kerülhetett sor. A szerződés nem tartalmazta, hogy az esetleges árbeli vita megszüntetné a szerződést, az elsőfokú bíróság tévesen értelmezte az alperes viszontkereseti állítását, ezért a viszontkeresetnek helytadó ítéleti rendelkezés megalapozatlan.

A felperes véleménye szerint szerződésellenes és iratellenes alperesnek az a nyilatkozata is, hogy a felperes kötelezettséget vállalt bizonyos garantált mennyiségű áru leszállítására. Az alperesnek a különböző szóbeli szerződésekre történő hivatkozása pedig minden bizonyítást nélkülöz.

A 028, 029 és a 134 számú számlák vonatkozásában előadta, hogy az ezekhez a számlákhoz tartozó árut magyarországi rendszámú tehergépkocsik szállították. A tehergépkocsikat a felperes küldte, és a nemzetközi fuvarlevél is azt igazolja, hogy a felperes volt a szállítója az alperesnek küldött árunak.

A 102. számú írásbeli szerződés olyan keretszerződés volt, amely valójában a leszállított áru ellenértékének a 30 napon belüli kifizetését garantálta azzal, hogy a vevő a szállítástól számított 31. naptól kezdődően vállalta napi 1 %-os késedelmi pótlék megfizetését. Az alperes azonban mind a mai napig nem teljesítette még az elismert tartozását sem.

Fellebbezéséhez csatolta a B.C. ... V988/18.05.2006. szám alatt kiadott okiratát, amellyel igazolta azt, hogy a felperes - amelynek székhelye Majuro/Marshall Island, és amely társaság adminisztrátora H.G.A. ... állampolgár - 2001. február hó 1. napjától az okiratot kibocsátó banknál a kibocsátás dátumáig nem megszakítottan egy nem rezidens számlát nyitott.

Az igazolás tartalmazza azt, hogy a nem rezidens számla tulajdonosa részére a számlaműveleteket az okiratban megjelölt IBAN kódok alapján végezték, külön az USD számla és az EUR számla vonatkozásában. Ezek a számlák tehát érvényben voltak a perbeli időszakban is. A felperes ezzel azt kívánja bizonyítani, hogy az alperes által kifogásolt számlák alkalmasak arra, hogy az alperes fizetési kötelezettségét a bíróság megállapíthassa valamennyi számla vonatkozásában.

Fellebbezéséhez csatolta a 017-019, a 028-029, a 134, a 136-142 számú számlákat megfelelően kitöltve, a név alatt feltüntetve a társaság pontos címét, a társaság

bélyegzőjével ellátva, a szállítólevélben szereplő, illetve az eredeti számlában szereplő dátummal elkészítve, javított számlaként.

Hangsúlyozta, hogy az általa benyújtott bizonyítékok alapján minden kétséget kizáróan megállapítható, hogy az alperesnek felróható az, hogy nem fizette meg a felperes részére a perbeli összegeket.

Megismételte azt az állítását, hogy az alperes jogalap nélkül gazdagodott.

Kérte az elsőfokú bíróság ítéletének a megváltoztatását mind az alperes, mind a felperes javára megítélt összeg kamatait illetően is, sérelmezve azt, hogy az ítélet indokolása egyik esetben sem tartalmazza, hogy ezt milyen jogcímen ítélte meg a bíróság.

Elsődlegesen az elsőfokú bíróság ítéletének a megváltoztatását, és az alperesnek a felperes keresete szerinti marasztalását kérte, másodlagosan - arra az esetre, ha az ítélőtábla nem osztaná a felperesnek azt az álláspontját, miszerint az alperes a számla kibocsátásától számított 31. naptól kezdődően napi 1 %-os kötbért lenne köteles fizetni - kérte a felperes javára megítélt összeg után késedelmi kamat megállapítását a magyar törvények szerint, a mindenkorai jegybanki alapkamat kétszeres mértékében.

Arra az esetre, ha az ítélőtábla egyik indítványának sem adna helyt, kérte az elsőfokú bíróság ítéletének a hatályon kívül helyezését, és az elsőfokú bíróság utasítását újabb eljárásra, és újabb határozat hozatalára.

Az alperes a fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú bíróság ítéletének helyes indokai alapján történő helybenhagyását, és a felperesnek a másodfokú perköltség viselésére kötelezését kérte.

Előadta, hogy a 2003. május 22-én és 2003. június 1-jén kelt szerződésen szereplő bélyegzőlenyomatok a szakértői vélemény megállapítása szerint is ugyanazzal a bélyegzővel készültek, mint amelyeknek a lenyomata a 2003. március 27-én megkötött szerződésen is szerepel.

A megismételt eljárásban a felperesi társaság képviselőjére jogosult személy cégjegyzési formája nem került hitelt érdemlően bizonyításra, ezért azt sem lehet kétséget kizáró módon megállapítani, hogy ez utóbbi szerződéseket nem a felperesi társaság cégjegyzésre jogosult képviselője írta alá, mivel maga a felperesi képviselő nyilatkozott úgy a perben, hogy többféle módon ír alá. Ezen bizonyítási kötelezettség elmulasztásának a következményeit pedig a felperes tartozik viselni.

Utalt arra is, hogy a Vám- és Pénzügyőrség ...-i Fővámhivatalnak az elsőfokú eljárásban beszerzett tájékoztatásai szerint egy harmadik fél - a felperesi társaság - nem módosíthatja utólag azokat a számlákat, amelyeken eladóként a M.C. S.r.L., illetve az SC. U. ... S.r.L. van feltüntetve. A számviteli jogszabályok pedig nem adnak lehetőséget arra, hogy az alperes a számviteli dokumentumokban foglaltaktól eltérően végezzen pénzügyi teljesítést. A perben becsatolt okiratok azt támasztják alá, hogy a felperes képviselője kizárólag közvetítőként járt el a perbeli jogügyleteknél, ezért az áru ellenértéke nem a felperesi társaságnak jár.

Az alperes a kiegészítő fellebbezési ellenkérelmében megismételve azt a korábbi hivatkozását, miszerint a vámhatóságnak az elsőfokú eljárásban beszerzett nyilatkozatai alapján megállapítható, hogy a román cégek által kiállított szállítólevelek, számlák, vámáru nyilatkozatok alapján a felperes nem jogosult utólagosan módosítani a számlákat. A felek

közötti új megállapodás létrejöttét pedig nemcsak az eltérő egységárak igazolják, hanem az alperes által hivatkozott szerződést megszüntető megállapodás is.

Állította, hogy az alperes a megismételt eljárásban teljes mértékben eleget tett a viszontkereset vonatkozásában őt terhelő bizonyítási kötelezettségnek, ezt a felperesi képviselőnek a 17. sorszámú jegyzőkönyvben (9. oldal utolsó bekezdés) található vallomása is alátámasztja.

Alaptalannak találta a felperes fellebbezésének a felperes ... nevében, ...-i székhely feltüntetésével kiállított számlákkal kapcsolatos okfejtését.

A Pp. 235. § (1) bekezdésében foglaltakra utalva előadta, hogy a felperes a fellebbezésében már nem hivatkozhat olyan új bizonyítékokra, amelyekről az elsőfokú a fellebbezéshez határozat meghozatala előtt is tudomása volt. Álláspontja szerint a felperes által a fellebbezéshez bizonyítékként csatolt banki igazolás tartalmában sem alkalmas a felperesi követelés alátámasztására, mivel az áru tulajdonosát nem a számlán feltüntetett számlaszám határozza meg, hanem a szállító neve és székhelye.

Ugyanígy a felperes fellebbezéséhez mellékelte „korrigált” számlákat sem lehet a másodfokú eljárásban bizonyítékként figyelembe venni, mert ezek továbbra is tartalmazzák azt, hogy „ezen termékek ... preferenciális eredetűek” - amit csak ...-i székhelyű cégek szerepeltethetnek a számlákon -, és a számlán szereplő termékek vonatkozásában a ... eredetű árukra vonatkozó vám eljárás volt lefolytatva.

A felperes az ítéletablára 8. sorszám alatt érkezett nyilatkozatában továbbra is hangsúlyozta, hogy a felperes és az alperes között egyetlen, a 102-H/27.03.2003. számú szerződés volt érvényben, és mivel a szerződést egyik fél sem mondta fel, ezért a felperes jogszerűen követeli a késedelmi pótlékot, illetve a leszállított áru ellenértékét az alperestől. Álláspontja szerint az alperes által a viszontkeresetében megjelölt szerződések nincsenek összefüggésben az alapper tárgyával, jogalap és jogcím tekintetében is eltérnek egymástól, ezért az elsőfokú bíróságnak már a per első tárgyalásán el kellett volna utasítania.

Megismételte azt a hivatkozását is, miszerint a felperes soha nem vállalta azt, hogy meghatározott időtartam alatt, meghatározott mennyiségű terméket szállít az alperesnek.

Utalt arra is, hogy a megismételt eljárásban az alperes elismerte, hogy bizonyos számlák vonatkozásában fizetési kötelezettsége áll fenn, ennek ellenére nem fizetett, az áruk ellenértékével mind a mai napig nem számolt el.

Véleménye szerint a felperes lévén külföldi jogi személy, ezért neki semmi köze nincs a magyar vámhatóságokhoz, a vámmal kapcsolatos ügyintézés az alperes joga és kötelezettsége, ennek elmulasztása nem befolyásolhatja az alperes fizetési kötelezettségének a teljesítését.

Előadta, hogy az U. S.r.L. és a M. S.r.L. a számláit a felperesnek és nem az alperesnek állította ki, továbbá a számlák és faktúrák magyar nyelvre lefordított másolatai, valamint a két társaság törvényes képviselőjének közjegyző előtt tett nyilatkozatai is azt igazolják, hogy a két cég nem szállított árut az alperesnek, és áru ellenérték címén nem is követelnek az alperestől semmit.

Utalt arra is, hogy az áru átvétele óta 5 év telt el, az alperes senki másnak nem fizette ki annak ellenértékét, és nem is védekezett azzal, hogy a felperesen kívül más cégtől kapott volna írásbeli fizetési felszólítást. Az alperes valamennyi hivatkozása szerint a vételár megfizetését azért tagadta meg, mert a számla nem volt korrektül kiállítva. Ezzel elismerte azt is, hogy csak a felperestől rendelt árut a kérdéses időszakban, csak a felperes szállított

számára árut a perbeli számlákon feltüntetett volumenben és értéken. Mivel az alperes az átvett áru ellenértékét nem fizette meg, ezért azzal jogellenesen gazdagodott.

Az elsőfokú bíróság ítéletének az alperest 23.185 USD megfizetésére kötelező rendelkezése ellene irányuló fellebbezés hiányában a Pp. 253. §-ának (3) bekezdése szerint nem képezte a másodfokú eljárás tárgyát.

A felperes fellebbezése részben megalapozott.

Az elsőfokú bíróság ítéletének az indokolásában azt állapította meg, hogy a felek közötti szállítások 2004. évben - a perbeli időszakban - már nem a 102-H/2003.03.27. számú szerződés feltételei szerint zajlottak. A felperes a perben nem tudta bizonyítani, hogy az alperes által átvett áruk vételárának valóban ő a jogosultja, ezért a vételár megfizetése és a jogalap nélküli gazdagodás jogcímén előterjesztett felperesi keresetet alaptalannak találta az alperes által az elsőfokú eljárásban elismert összeget meghaladóan.

Az alperes viszontkereseti kérelmével kapcsolatban az elsőfokú bíróság arra a megállapításra jutott, hogy a felek között 2004. júliusában, szóban létrejött egy új szerződés, amelynek a teljesítését a felperes jogos ok nélkül tagadta meg, ezért ez új szerződés teljesítése a felperesnek felróható okból vált lehetetlenné. Így az elsőfokú bíróság kötelezte a felperest a perben összecszerűség vonatkozásában általa nem vitatott alperesi kártérítési követelés megfizetésére.

Az elsőfokú bíróság helyesen indult ki abból, hogy a perben a jogvita eldöntéséhez mindenképp először tisztázni kellett, hogy a perbeli szállítások idején hatályban volt-e még a 102-H/2003.03.27. számú szerződés a felek között.

Erre vonatkozóan a perben a felek egymásnak ellentmondó nyilatkozatokat tettek, amely ellentmondásokat a bizonyítékként becsatolt okiratok sem tudtak feloldani. Az alperes a Pp. 164. § (1) bekezdése szerint az őt terhelő bizonyítási kötelezettségének nem tudott eleget tenni, a megismételt eljárásban sem tudta kétséget kizáró módon bizonyítani azt, hogy a 8. G. 20.164/2005/8/A/2., 3. szám alatt becsatolt, 2003. május 22. napján, illetve 2003. június 1. napján keltezett megállapodásokat a felperes aláírta, ugyanakkor azt sem lehetett teljes bizonyossággal kimondani a perben, hogy a fenti okiratokon szereplő aláírás nem a felperes képviselőjétől származik.

Az ítéletértékelése szerint a 102-H/2003.03.27. számú szerződés hatályban létezésére utal a felperesnek az alperes részére 2004. november 1. napján faxon megküldött, a perben 8. G. 20.164/2008/A/5., 6. szám alatt csatolt árajánlata is, amelyben a felperes a 102. számú szerződésre, mint élő szerződésre hivatkozik. Ezt megelőzően az alperes képviselője a felperesnek faxon megküldött, 2004. szeptember 16-án kelt levelében is csupán arra kéri a felperes képviselőjét, hogy minél hamarabb kössenek új szerződést a szóda-bikarbónára és a könnyű nátrium-karbonát szállítására vonatkozóan, mivel a jelenlegi szállítási feltételek nem felelnek meg a felperes által hivatkozott ún. 102. számú szerződés rendelkezéseinek. A 102-H/2003.03.27. számú szerződés 10.) pontja a szerződést keretszerződésnek minősíti azzal, hogy a szerződésben szereplő termékeken kívül más termékekre is érvényes, és bármilyen, a vevő által kiadott megrendelés a jelen szerződés részét képezi.

Itt állapodtak meg a felek abban, hogy megrendelést telefonon is elfogadnak, és így bármilyen a vevőnek szállított, szállítólevél szerinti áru a (vevő) által elfogadottnak tekintendő (akkor is, ha nincs írott megrendelés), abban a pillanatban, amikor a vevő lerakodta a szállítójárműről.

A szerződés 10.) pontja rögzítette azt is, hogy az árban csak írásban egyezkedhetnek a felek ahányszor szükséges, mindegyik termékre, mindkét fél beleegyezésével.

A felek a szerződésnek ezt a kikötését - a perbeli adatok szerint - nem úgy értelmezték, hogy a szerződéses ártól történő bármilyen eltérés esetén írásbeli megállapodásra van szükség. Ezt igazolja, hogy az alperes a 102. számú szerződésben szereplő áraktól eltérő egységárakat tartalmazó számlákat is befogadta, azokat nem kifogásolta, a számlák alapját képező árut átvette, a felperes nevében kiállított, és a felperes pontos székhelyét feltüntető számlákat részben kiegyenlítette (005, 010, 014 számlaszámú), részben bár nem fizette ki, az azokban foglalt számlatartozását nem vitatta (020-026 számú számlák).

A 102. számú szerződés életben létét illetően a felek nyilatkozatai és a perben becsatolt okiratok tartalma egymásnak ellentmondó volt a megismételt eljárásban lefolytatott bizonyítást követően is. Az ítéletábra a rendelkezésére álló adatok együttes értékelése alapján az elsőfokú bíróságétól eltérő következtetésre jutott. Az ítéletábra valamennyi perbeli bizonyíték és nyilatkozat mérlegelése alapján azt állapította meg, hogy a felek a 102. számú szerződés alkalmazását nem szüntették meg a közöttük fennálló gazdasági kapcsolatban, de a szerződésben meghatározott egységáraktól mindkét részből ráutaló magatartással (a szerződéses ártól különböző áron szállított áruknak az alperes által történt elfogadásával) eltértek. Ezt a megállapítást erősíti az alperes képviselője által a felperesnek 2004. augusztus 24-én és 2004. szeptember 16-án írt, az újabb írásbeli szerződés megkötését szorgalmazó levele is. A 102. számú szerződésben előírt az árakra vonatkozó „ahányszor szükséges egyeztetés” elmaradását életszerűvé teszi az a körülmény, hogy az alperes által elfogadott, de a kifogásolt számlák nagy része is (pl. a 028-029 számú, a 136-142 számú számlák) a szállított áruk egységárát a szerződésben kikötött árnál alacsonyabb összegben tartalmazták.

Az alperes képviselője a 8. G. 20.164/2005/8. számú tárgyalási jegyzőkönyvben (4. oldal utolsó bekezdése) foglalt nyilatkozata szerint a számlázás a szóbeli megegyezés (az általa hivatkozott 2004. évben megkötött szóbeli megállapodás) alapján történt az árakat illetően, „az alperes kizárólag azért nem fizetett, mert a számlák kibocsátója nem a felperesi cég volt”.

A számvitelről szóló 2000. évi C. törvény (Sztv.) 165. § (2) bekezdése szerint szabályszerűnek az a bizonylat tekintendő, amely az adott gazdasági műveletre vonatkozóan a könyvvitelben rögzítendő, és a más jogszabályban előírt adatokat a valóságnak megfelelően, hiánytalanul tartalmazza, megfelel a bizonylat általános alaki és tartalmi követelményeinek, és amelyet - hiba esetén - előírászerűen javítottak. A törvény sem a javítás módját, sem annak határidejét nem határozza meg.

A felperes a fellebbezéséhez mellékelte a perbeli „hibásan kiállított” számlák javított példányait, amelyek nem tekinthetők olyan új bizonyítéknak a perben, amelyeknek az előterjesztésére a Pp. 235. §-a alapján ne lett volna jogosult a felperes. A jogosult ugyanis nincs elzárva attól a lehetőségtől, hogy bármikor helyes számlát bocsásson ki a megalapozott követelésére. Az alperes fizetési kötelezettségét megalapozó számlák későbbi

helyes tartalommal való kiállítása csupán azzal a következménnyel jár, hogy a felperes a helyesbített számlák kibocsátásáig eltelt időre késedelmi kamatot nem érvényesíthet.

A felek jogviszonyára irányadó 102. számú szerződés szerint a megrendelő a vételárat a szállítványozó aláírásával ellátott szállítólevél keltétől számított 10 napon belül tartozik megfizetni. Arra az esetre, ha a vevő a szállítástól számított 30 napon belül nem teljesít, a 31. naptól kezdődően napi 1 %-os késedelmi pótlékot kötöttek ki.

A felperes által eredetileg is helyesen kiállított és az alperesnek megküldött számlákban (020-026 számlaszámú) szereplő összegekre vonatkozóan az alperes a perben mindvégig elismerte a fizetési kötelezettségét, így az ezekben a számlákban szereplő vételár megfizetésével késedelembe esett, amely késedelem következményeként a 102. számú szerződés alapján késedelmi pótlékfizetési kötelezettsége állt be.

A felperes a késedelmi pótlékra vonatkozó követelését a per megindításának a napjáig - a 8. G. 20.042/2008/13. számú előkészítő irata szerint 2005. január 27.-éig - kérte 20.000 USD összegben elszámolni, amelyet az ítéletábrára a 6. sorszám alatt érkezett fellebbezése kiegészítésében (7. oldal 5. bekezdése) is fenntartott.

Ez alapján az elsőfokú bíróság által megítélt, az alperes részéről elismert marasztalási összegből a 020-026 számú számlák szerinti számlatartozás 22.525 USD összege után a szerződés szerint fizetendő késedelmi pótlék címén további 20.000 USD megfizetésére kötelezte az alperest, egyúttal mellőzte az elsőfokú bíróság ítéletéből az alperest késedelmi kamat megfizetésére kötelező rendelkezést.

A felperes fellebbezéséhez mellékelte és az alperes jogi képviselőjének is - de nem az alperesnek - megküldött számlák immár a számviteli törvény előírásainak megfelelő tartalommal lettek kiállítva, ezért az ítéletábra a Ptk. 379. § (1) bekezdése alapján kötelezte az alperest, hogy a felperesi számlák kézhezvételét követő 15 napon belül fizesse meg a számlákban szereplő, az alperes által sem vitatott - 5.513 EUR, 3.082 EUR és 24.408 EUR, mindösszesen 33.003 EUR, valamint a fellebbezés szerinti 9.360 USD összegű vételárat.

A felperes a helyesbített számlákat a periratokhoz csatolta, illetve az alperes jogi képviselőjének küldte meg fénymásolatban, arra nincs perbeli adat, hogy a helyesbített eredeti számlákat megküldte volna az alperesnek, így az alperes fizetési kötelezettsége csak a helyesen kiállított eredeti számlák kézhezvételét követően áll be, ezért a felperes késedelmi kamatra nem jogosult ezen számlák számlaösszege után a Ptk. 302. § c.) pontja és a Ptk. 303. § (2) bekezdés c.) pont szerint.

A fentebb írtakat figyelembe véve az ítéletábra az elsőfokú bíróság ítéletének a keresetet egyebekben elutasító rendelkezését a késedelmi kamat iránti kereseti követelés vonatkozásában helybenhagyta.

Az alperes viszontkereseti kérelmében a felperes által megtagadott szállítások elmaradása miatt a más szállítóktól magasabb beszerzési áron eszközölt fedezeti vétel következtében őt ért kár, mint szerződésszegésből eredő kár megtérítése jogcímén kérte a felperes kötelezését 4 590 635 Ft tőke és késedelmi kamatai megfizetésére.

Arra hivatkozott, hogy a felek 2004. júliusában egy újabb szóbeli szállítási szerződést kötöttek és a felperes a szerződésben vállalt mennyiségeket nem teljesítette, mivel a a felek között nézeteltérés alakult ki a vételár tekintetében.

Az alperes képviselőjének a 2005. április 27. napján megtartott tárgyaláson tett (8. G. 20.164/2005/8. számú tárgyalási jegyzőkönyv 5. oldala) nyilatkozata szerint a peres felek közötti - a 2004. júliusi szóbeli megállapodás szerinti - szerződéses kapcsolat 2004. októberében szakadt meg, amikor a felperes olyan árakat szerepeltetett az ajánlatában, amelyeket az alperes nem fogadott el. Ennek igazolására 8/A/5. és 6. szám alatt csatolta a felperes által az alperesnek faxon megküldött, 2004. november 1-jétől november hónapra vonatkozó ajánlatát - amely az alpereshez 2004. november 1. napján érkezett meg -, ebben a felperes visszautal az élőnek tekintett 102-H/2003.03.27. számú szerződésre.

A peres iratok között 8. G. 20.164/2005/14/A/1. szám alatt található, az alperes képviselője által a felperesnek 2004. október 28. napján elküldött faxüzenet szerint az alperes ettől az időponttól kezdve szüntette be a számlák kifizetését részben a számlák formai hibája, részben a felperes által megjelölt túlzott vételár miatt.

Az alperes által állított fedezeti vásárlásokra az alperes a S.I.L. céggel 2004. március 4. napján kötötte meg a szerződését, amelyet 2004. október 21. napján módosítottak, az S.C. B.U. céggel pedig 2004. október 11. napján szerződött.

Mindkét szerződését tehát azelőtt kötötte meg az alperes, mielőtt értesült volna a felperes 2004. novemberére vonatkozó - általa elfogadhatatlannak minősített - árajánlatáról.

Mindezekből az ítéletábra arra a megállapításra jutott, hogy a fenti szerződések alapján eszközölt vásárlásokat nem lehet fedezeti vételnek tekinteni, és a magasabb vételár érvényesítése miatt keletkezett kárát az alperes nem háríthatja a felperesre. Az ítéletábra ezért az elsőfokú bíróság ítéletét ebben a részében is a Pp. 253. §-ának (2) bekezdése szerint megváltoztatva, az alperes viszontkeresetét elutasította.

Az elsőfokú bíróság ítéletének megváltoztatása folytán a felperes túlnyomórészt pervesztesnek minősül az elsőfokú eljárásban is, ezért az ítéletábra az elsőfokú bíróság ítéletéből mellőzte a felperes kötelezését a perköltség megfizetésére, és az alperest kötelezte a Pp. 78. §-ának (1) bekezdése alapján a felperesnek a perrel felmerült költségei megfizetésére.

A perköltség összegének a megállapításánál az ítéletábra figyelembe vette a felperes által a kereseten lerótt 900 000 Ft kereseti eljárási illetéket, a felperes keresetlevében megjelölt és igazolt 266 448 Ft készkiadást, a Debreceni Ítéletábra Gf. III. 30.292/2007/6. számú végzésében megállapított 650 000 Ft másodfokú perköltséget, valamint a felperes jogi képviselőjének az elsőfokú, és a megismételt eljárásban felmerült a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003. (VIII.22.) IM rendelt 3. § (2) bekezdés b.) pontja, (4), (6) bekezdései, és a 4/A. § (1) bekezdése alapján, mérlegeléssel 1 000 000 Ft + ÁFA = 1 250 000 Ft összegben meghatározott ügyvédi munkadíját, és az alperest mindösszesen 3 066 448 Ft elsőfokú perköltség megfizetésére kötelezte a felperes javára.

Egyebekben - a felperesnek az elsőfokú ítéletben megállapított marasztalási összegben túli vételár követelése utáni kamatkövetelést elutasító rendelkezésre vonatkozóan - az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta.

A felperes fellebbezése túlnyomórészt eredményes volt, ezért az alperes köteles megfizetni a felperesnek a másodfokú eljárással kapcsolatban felmerült, 900 000 Ft fellebbezési eljárási illetékből és a felperes jogi képviselőjének a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3. § (2) bekezdés b.) pontja, (5)-(6) bekezdése, és a 4/A. § (1) bekezdése alapján,

mérlegeléssel 200 000 Ft + ÁFA = 250 000 Ft összegben megállapított ügyvédi munkadíjából álló, összesen 1 150 000 Ft másodfokú perköltségét.

Az ítéletábla mind az elsőfokú, mind a másodfokú perköltség összegének a megállapítása során a mérlegelése körébe vonta azt a tényt, hogy a felperes késlekedett a perben a javított számlák kibocsátásával, ezért az eljárás elhúzódása nagymértékben a felperes célszerűtlen pervitele miatt következett be.

Debrecen, 2010. március hó 05. napján

Dr. Madarász Anna sk a tanács elnöke, Cogoiné Dr. Boros Ágnes sk előadó bíró, Szilágyiné Dr. Karsai Andrea sk bíró

A kiadmány hitelül:

Kiadó